

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Magyarországon:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vételnek felel

A czopf alkonya.

Debreczen, jan. 8.

(K. sz.) Oly sok jót és szépet kívántak az elmúlt héten az emberek egymásnak s hazának, hogy a sok jókívánság közt szinte észrevétlenül suhant el egy hír amely pedig — ha velejét nézzük — nagyot jelent: boldog új esztendejét a magyar közigazgatásnak! Még pedig boldog új esztendejét nem egy jó kívánság, hanem ami ennél sokkal többet ér, konkrét cselekedet formájában.

A magyar közigazgatás! Milyen régen várja már azt a boldog új esztendőt, amely megváltja mai bajaitól, öreg szervezete nehézségeitől, anyagi gondjaitól és küzdéseitől.

Jövője képe már jó ideje ott tündökölt előtte a nagy reform körvonalaiban de a reform mindaddig csak délibábnak látszott, csalóka kép, a mely után hiába epekedtek. Mindaddig — de ezentul már nem az, mert véglegesen föl van véve a közigazgatási reform fokozatos megalkotása a jövő országgyűlés programjába és a Széll Kálmán ígéreteiről és kijelentéseiről megszokta az ország, hogy azok teljesülésében komolyan bízhatik.

De nem erről, nem az általános reformról, hanem egy elüljáró cselekedetről szól a hír, a melyben mi a magyar köz-

igazgatásnak, már most is, boldogabb új esztendejét látjuk. Szól a közigazgatás egyszerűsítéséről s arról a legújabb fázisról, amelybe ennek előkészítése eljutott. Erről az egyszerűsítésről készül most a törvényjavaslat a belügyminisiteriumban és készül olyan alapon, a mely már magában véve garanciáját nyújtja egy sikeres alkotásnak. A mai gyors, modern élet követeléseinek megfelelően akarja egyszerűsíteni a közigazgatás régies, lassu menetét, tehát nem elvont doktrinák, hanem az élő prakszis tanulságai alapján fog hozzá a feladathoz. Helyesebben nem járhatott volna el a belügyminisiter, mint egy a hogyan tette: a közigazgatási főhatóságokat szőlította fel, hogy a maguk körében anélkül megbeszélve a kérdéseket, tegyenek fölterjesztéseket, milyen eszközökkel tartják a legalkalmasabban kivihetőnek a szelfőlött kacskaringósan működő gépezet egyszerűsítését. A válaszok már mindenünnen megjöttek s ugy hallani hogy a legmesszebb menő várakozásoknak is megfelelnek a régi vármegyék sok helyen memutatta, hogy megvan az érzelme a modern kor és a modern állam követelményei iránt.

Készül a törvényjavaslat. Széll minisiterelnök be fogja nyújtani; az országgyűlés le fogja tárgyalni még ebben az ülészakban. Így tehát törvényerőre emelkedhetik még ennek a most ránk virradt eszt-

tendőnek első felében — és ez az oka, hogy mi annak a hírek tartalmában a magyar közigazgatás boldogabb ujesztendejét látjuk és üdvözöljük. Ha nem is jelenti még azt a várva-várt új korszakot, a mikor minden ízében fölfrissítve, megújodva az állam kezétől megerősítve fog előttünk állni a közigazgatás, mégis nevezetes és örvendetes momentum lesz ez. Mert meg fog szabadulni közigazgatásunk attól a sok hiábavaló, költséges és káros sallangtól, amit a bürokrácia és a czopf tartott fenn benne. Kevesebb tinta és papiros fog fogyni. Az erre fordított erőket fognak szabadulni. Öröme első sorban maguknak a csekély dotáció mellett hiábavaló munkákkal csigázott közigazgatási tisztviselőknak, öröme a közigazgatási tekervényességgel olyannyira zaklatott közönségnek és üdvére a közigazgatásra bízott ügyeknek.

Az idő pénz, mondja a közmondás. Mi pedig azt mondjuk, hogy ha csakugyan csengő pénzre lehetne föl váltani azt a sok sok időt, amit speczialiter a magyar közigazgatási ügymenetben hiába pazarolnak el: Magyarország egyike lenne a leggazdagabb országoknak. De ha csengő pénzre nem válthatjuk is, megtérül a nyert időnek értéke mindabban az áldásban, a mit a közigazgatás javulása, gyorsulása hoz az országra.

Tárcza.

JELÉN.

Irta: Szabolicska Mihály.

Nincs már virág a rózsafákon,
Nem melegsünk a napsugáron.
Eltűnt a fény, mely eddig bízottat:
Halott a természet, halott!

Oh emberélet, hulló rózsá,
Intó jel ez a koporsóra!
Elhagy a meleg, el a napsugár,
Neked se lesz örökre nyár!

Jer téli esték lámpafénye,
Tanitgass minket bölcsességre.
Vésd a szívünkbe, hogy árván, magunk
Gyámoltalan semmik vagyunk!

Emeld fel Ahhoz a szívünket,
Ki hogyha fogja a kezünket;
Télben, viharban járunk egyazon
Mosolygós, rózsás utakon!

Te benned, óh Uram s tevéled
A napsugár, a fény, az élet!
S azért küldöd csak, ugy-e a telet:
Hogy menjünk Hozzád közelebb!!

Az utolsó baba,

Irta: Pécsi Aranka

A kertben a vadgesztenyefa hullatja
ndesen fehér szirmai.

Rita a verandán ül és selyemruhát varr a Gretchen babának s varrásközben pajkosan füttyörész.

Rita tizenhároméves, és még mindig babával játszik. Hát illik-e ez egy nagy lánynak? És még hozzá füttyöl. Ugy füttyöl mint egy kanászbojtár. Hát hallott már ilyet a világ.

Gyorsan jár a tús a kis ruhára már csak a szalagdiszt kell felvarrni,

A kis leány feláll, nagyon elfáradt már az ülésben. Jó nagyot nyújtózik s hajlékony természetének fejlődő idomaihoz szépen simul a fehér mollruhácska.

Kész a ruha! Mint egy babakirálynő, ugy néz ki a baba az arany csipkés selyem ruhában.

Rita gyönyörűségesen öleli magához a babát és nyilik a veranda ajtaja s egy csinos szőke bajuszu fiatal ember jelenik meg a küszöbön.

Rita nem veszi őt észre és csókolgaja a baba hideg, porcellán arcát.

A fiatal ember odalép a lánykához és a szemébe néz, azokba a tiszta kék szemekbe melyek mélyén a szív ártatlansága tükrözik.

— Tegye le azt a habát Rita! Maga már nem gyermek.

Rita arca fehér lesz, . . . szemévé szüntelen a férfire néz és önkéntelenül el-

ereszti a babát, . . . szemébe könnyek gyűlnek.

E perczen lépett be a mama. Rita a mama keblére dobva magát zokogásban tör ki:

— Oh mama, . . . a Laczi azt mondta hogy én már nagy lány vagyok . . .

A mama mosolygó pillantást vetett a Laczi nevű urra a ki ugy állt ott, mintha nagy bünt követett volna el.

— Hogy meri azt mondani, hogy az én kis lányom nagy lány? Nézze, hiszen térdig ér a ruhája . . .

És felszáradnak a könnyek, s eltűnnek olyan gyorsan, mint a mily hamar jöttek.

— Igazán milyen aranyos fiú ez a Laczi, és milyen csinos bajusza van.

. . . Esteledik. A veranda egyik sarkában elhagyatottan, elfelejtve a földön fekszik a gretchen baba.

A holdvilág hamiskásan mosolyog, a mikor Rita gyors kezekkel fejti le a szoknyájáról a hajtat, és boldogan nézi, hogy most már hosszú a ruhája.

Isten veled baba! Isten veled kurta ruha, a gyermekségnek vége van.

Rita már nagy lány:

S a kertben a vadgesztenyefa hullatja csendesesen, szeliden fehér szirmai.

Mindenki, akinek valaha a közigazgatással dolga volt — és ugyan ki nek nincs vele dolga nálunk — örömmel fogja üdvözölni a miniszterelnöknek azt az elhatározását, hogy a közigazgatást törvény útján egyszerűsítse, azt az eljárását, hogy ez új törvény anyagát a közigazgatás köréből gyűjtette össze, de leginkább azt a kijelentését, hogy az egyszerűsítést még ebben a ciklusban tárgyalja az országgyűléssel. A jókívánások sohasem jönnek későn, ezért kívánjuk mi ma, hogy minél szelbber, minél tökéletesebb sikerrel virradjon a közigazgatásra az idej boldog új évi!

A körjegyzők sérelme. A magyarországi községi és körjegyzők országos egyesülete tudvalevőleg az egész jegyzői karra sérelmesnek találta a 46-dik gyalogezred tisztikarának azt a határozatát, a melylyel Gábor Imre segédjegyzőt méltatlannak ítélte a tiszti kardbójtra — csak azért mert segédjegyző. A tisztikar véleménye szerint a segédjegyzői állás az arany kardbójttal összeférhetlen. Az országos egyesület októberben tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a sérelmes határozat ellen fe ir a honvédelmi miniszterhez. A feliratot a napokban nyújtották át Fejérváry Géza honvédelmi miniszterhez. A feliratban, melyet Kuncze Imre egyleti elnök és Uszky Bálint egyleti főjegyző irtak alá, többek között a következőket mondják:

A jegyzőt és segédjegyzőt köztisztviselőnek minősíti az 1883: I. és az 1900: XX. törvényezikk; és ha a köztisztviselő, ha máskülönben a megfelelő alapfeltételeknek birtoában van — nincs eltűntva a kardbójtviselestől, alázasos véleményünk szerint nem lehet ahhoz joga semmiféle törvényes alapon működő hatóságnak, hogy erkölcsileg osztályozza a tisztviselői állásokat s a tisztviselői kar alsóbbrendű tagjait kizárja azon jogok egyformán biztosítvák az ország törvényei által nagyoknak és kicsinyeknek.

A mi országos egyletünk teljes bizalommal van Nagyméltóságodnak sokszor kipróbált szabadelvűsége és alkotmány tisztelete iránt s ezért mély tisztelettel kérjük, hogy a cs. és kir. 45. számú gyalogezred pótkeret-zászlóaljparancsnokságának fenjelzett sérelmes határozatát visszavonatni s oly intézkedést tenni méltóztatásék, hogy a hadsereg körében ehez hasonló tünetek jövőben ne forduljanak elő.

Meg vagyunk arról győződve, hogy kérelmünk Nagyméltóságod igazságszeretében hathatós támogatásra talál; de ha annak kedvező elintézése elháríthatatlan akadályokba ütközik, esedezünk kérvényünk elintézési módjának velünk való közléseért, mert ügyünk kedvezőtlen elintézése esetén közgyűlésünktől azon utasítást nyertünk, hogy sérelmünk orvoslása végett szükség esetén a törvényhozás magas színe elé forduljunk.

A délafrikai háború.

Budapest. jan. 7.

A londoni hadügyminiszterium újabb statisztikát tett közzé az angolok dél-afrikai veszteségeiről. E kimutatás szerint az angolok összes vesztesége 51,635 emberre rug. A háború legfájdalmasabb jelensége az, hogy az angol seregek igen gyakran tették le a fegyvert és adták meg magukat. November elejéig 750 ember tette le a fegyvert a burok kezébe. A Dewetsdorpnál fogságba kerültek ebbe bele sem számították. A fegyverletétel esetei kétfélék. Olyanok, melyekben támadás vezetett a megadásra és olyanok, melyekben a csapatokat ostrom kényszerítette a fegyverletételre. A szerző állításai bizonyítására a következő táblázatot állította össze.

Hely	Elvesztett Ágyuk	Foglyok	Haltak	Katonák létszáma
I. csoport				
Dundee	0	131	143	3500
Nicholsons Nek	4	927(?)	138(?)	1100
Stormberg	2	632	900	2500
Magersfontein	0	103	862	12500
Kolenz	10	238	897	14000
Kolesberg (Sufolks)	0	113	86	400
Spion Kop	0	358	1375	17500
Rendburg	0	103	57	—
II. csoport				
Sannahs Post	7	426	156	1500
Reddersburg	0	405	47	451
Lindley	0	300	78—111	500(?)
Rhenoster	0	160	0	160(?)
Roodeval	0	500	94(?)	600(?)
Uitvals Nek	2	190	75	300(?)
Dewetsdorp	2	450	57	500(?)
Noitgedacht	0	573	900(?)	660

A szerző követeli, hogy hivatalos listát is adjanak ki s példás büntetéssel sujták azokat, kik köteleességüket nem teljesítették.

Hogy miképpen viselkednek a burok az elfogott angolokkal, azt egy németalföldi ujságban érdekesen írja le De Wett-nek egy harczosa. A levél a többi közt így szól:

»Ruhánk nagyon szomorú állapotban van. Az elfogott angol fickókról ugyan mindig lehazuk a ruhát, de ez bizony nem sokat ér, hála a hadseregszállítóknak, kik nagy gazemberek lehetnek. Hiszen utóvégre sajnáljuk az angolokat, a kiknek egy ingben kell utánuak gyalogolniok, de hát nekünk, a kik lóháton járunk, nagyobb szükségünk van a nadrágra. Igazán komikus, ha a meztelen angolok libasorban vonulnak a tábor felé: Ilyenkor igazán libákra hasonlítanak. Különös, hogy az angolok közül senki sem visel harisnyát. Nekem már nyolcz hónapja nincsen, így hát buzzón lesem az alkalmat, hogy harisnyát találjak. Hány angollal huzattam le a cipőjét, mégsem tudtam akár csak egy párra is szert tenni...«

Fokváros, január 6. (Reuter.) A bensülöttéknek még meg nem erősített jelentése szerint 100 ember keresztül ment Clamwilaik kerületen és Malmesbury felé vonult. Bizonytalan, vajjon ezek burok vagy bensülött farmerek voltak-e.

Ujjászületik a megyebál.

Debreczen, jan. 8.

Istenben boldogult Vas Gárebén, Vas Gárebén! Feleljen arra a kérdésre, hol vannak az idők, a mikor a megyéknak kevesebb bajuk volt a pótdával és riérték megyebálokat rendezni?

Megebál, megebál... Idegen szó ez a nagyváradiak fülének. Vagy el tudók-e mi képzelni, hogy Szunyogh Péter alispán egy szép napon az egész megyei tisztikart bárendező bizottsággá alakítaná át?

Pedig, vaiaerre csak várnagyék vannak, nagy hirük, emlékük van a megyebál-

bámultak... Ugy-e most már kezdi érteni a dolgot? Epen nem voltam azonban meglepetve akkor sem, amikor ön a drága nyakék helyett egy szintén drága órával lepott meg. Nagyon örültem az órának is, — az öröömöm nem sokáig tartott.

Véletlenül dolgom akadt az Armand Fréres czég boltjában s csupa kíváncsiságból megkérdeztem, hogy hova lett a szép briliáns nyakék a kirakatból. A válasz természetesen lesujtó volt rám nézve, mikor azt hallottam, hogy azt a nyakéket — ön vásárolta meg. De aztán csakhamar beletnyugodtam ebbe is, mert arra gondoltam, hogy ön ezt a nagyon értékes ajándékot valószínűleg az eljegyzési ünnepély alkalmával akarja nekem átadni. Azonban ez a szép ábrándom is csakhamar szetefoszlott. Tegnapelőtt a nagy Operában voltam s mikor az első táncosnő, Miramare kisasszony föllépett, azonnal észrevettem, hogy a nevezetes nyakéket viseli. Most már én is érteni kezdtem a dolgot, de még mindig olyan ostoba voltam, hogy a véletlenre is gondoltam; hátha csak véletlenül jutott az a táncosnő a nyakékhez, — s hátha nem is ön ajándékozta neki?

A nagybátyámhoz, Fortcoeur ezredeshez fordultam, aki nagyon otthon érzi magát a Nagy opera öltözőiben is. Megkértem, hogy vigyen bé engem is a kulisszák mögé. Hosszas vonakodás után erre végül rá is-

Három levél.

I.

(Névtelen levél.)

Vicomte ur! Ha azt a hölgyet, akit szeret, nagyon meg akarja örvendeztetni, úgy vegye meg neki ujévi ajándéku azt a remek briliáns nyakéket, mely az Armand Fréres kirakatában mostanában az egész Párizst bámulatba ejti.

Egy jóakarója.

II.

(Szintén névtelen levél.)

Vicomte de Préville urnak! Jól tudja, vicomte ur, hogy valaki szereti önt. Ha be akarja bizonyítani azt, hogy ezt a szeretmet viszonzni is akarja, akkor egy jó barátja azt ajánlja önnek, hogy ujévi ajándéku a szeretett hölgynek azt a szép óráat válaszsza, amelyet Beaumont ékszerész legelőször fog mutatni önnek. Beaumont ur tud mindent, az én kitémet azonban semmi esetre sem fogja elárulni.

Egy jóakarója.

III.

(Suzanne de Hautrive kisasszony levele Vicomte de Préville urhoz.)

Párizs, január 5.

Vicomte ur! Ime, visszaküldöm azt a jeggyürüt s azokat az ajándékokat, amelyeket öntől kap-

tam. Ez az eljárásom mindenestre meglepi önt; nem számított reá, abban bizonyos vagyok — de viszont arról meg vagyok győződve, hogy Ön csakhamar meg fog vigasztalódni. Hogy azonban jól megértsen engem, egyetmást még el kell mondanom.

Mikor Ön néhány hónappal ezelőtt meg kérte a kezemet, a gonosz nyelvű emberek azt mondták, hogy Ön engem csak a pénzemért akar elvenni. Ezt én akkor nem hittem el, sőt még ma is sokkal büszkébb vagyok, hogysen elhinném. Abban egyeztünk meg, hogy az eljegyzést egyelőre titokban tartjuk, s a régi szokáshoz hiven csak ujévkor fogjuk kihirdetni. Ezt azonban nem tehetük meg ujévkor sem, mert a mama új év előtt néhány nappal meg halt s így az eljegyzést csak szük családi körben tarthattuk meg. Azt terveztük, hogy az eljegyzési ünnepély majd a farsang végén lesz.

Mikor megkérte a kezemet, tizenhét éves voltam; noha ennek még csak néhány hónapja; úgy éreztem magam, hogy azóta sok, sok esztendővel öregedtem meg; ez azonban nem tartozik ide. Mivel még igazi gyerek leány voltam, elkövettem azt az ostobaságot, hogy névtelen levelet irtam önnek. Az volt a czélom ezzel a levéllel, hogy megszerezhessem azt a szép briliáns nyakéket, amelyet az Armand Fréres czég kirakatában annyian meg-

loknek. De csak a hírük, emléküik van meg. Most már, ha jól tudjuk, csak Pestvármegye rendez bálakat, a melyek kapujában a diszruhás, esakós megyei hajduk fogadják a bálozókat . . .

Három vagy négy év előtt Bácska, a jókedvű Gyurkovics ország kezdte föleleveníteni a daliás idők divatját, a megyebálokat. Akkor Bácsvármegye új, fiatal főispánt kapott. Vojnich Istvánt, a ki azóta bárósítva lett. Az új főispán egyik legnevezetesebb reformja volt, hogy megkezdte a megyebálokat. Nagy esemény volt az Bácsországban. Nóta is készült róla. Bácskai csárdás volt a czime, de az is lehetett volna: Dal a közigazgatás államosításáról. Ez volt az első stró fája:

Az mondják, hogy nemsokara
Eltörlik a vármegyét.
Ezredéves épületnek
Széjjelszedik a követ;
Ha eltörlik s nem is marad
Belőle egy szál,
De még ezer év múlva is
Lesz még megyebál!

Lesz, de úgy látszik, mindenütt egy fiatal főispán kell hozzá. Vagy ahol az sem elég: egy fiatal főispánné.

A szomszéd Békésvármegyében kezdődik a megyebál renaissancea. Ott volt egy fiatal főispán, Lukács György dr., de az sokkal többet foglalkozott az agrár-szociálizmusmal, meg egyéb lapos dolgokkal, hogy sem a megyebálok rendezése eszébe jutott volna.

A tavaly, a mint ismeretes, nőül vette Perényi Matild bárónét. Az új főispánné szeretetreméltó személye meghozta a hajnalát a megyebáloknak, a melyek Békésben is valaha oly híresek voltak. És erről szól a meghívó, a melynek a szövege így kezdődik:

Békésvármegye tisztviselői kara Lukács Györgyné sz. Perényi Matild báróné Önméltósága védnöksége alatt, a vármegyei tiszt nyugdíjalap javára, a budapesti

állott. A színpadon aztán bemutatattam magam Miramare kisasszonyak.

Alig hogy rátekintettem, csodálkozva felkiáltottam:

— Ah, milyen szép nyakéket ajándékoztok önnek Preville vicomte!

— Ah, már ön is tudja? — válaszolt a kisasszony mosolyogva. — Pedig én csak néhány barátomnak árultam el, hogy kitől kaptam és hogyan jutottam hozzá.

— Ah, tehát története is van ennek az ajándéknak? Kérem, mondja el!

— Ugy történt, hogy egy névtelen levelet irtam a vicomtenak, amelyben arra kértem, hogy újra egy órát vegyen nekem Beaumont ékszerésznél. S a vicomte oly bőkezű volt, hogy óra helyett ezzel a nyakékkal ajándékozott meg.

. . . Vicomte ur, Ön nem is képzeleli, hogy milyen diszkrét voltam! Nem mutattam meg a táncosnőnek azt az órát, a melyre vágyakozott. Nem akartam ezzel megrontani azt a szoros barátságot, amely önöket egymáshoz fűzi. Éljenek boldogul! Isten velem!

Susanne de Hauterive.

Jean Charleroi.

I. kerületi honvédszenekar közreműködése mellett Gyulán, 1901. évi január hó 19-én, a vármegyeház összes termeiben megyebált rendez.

Egyről-másról.

Az új trónörökös.

1.

Az olaszok királynéja
Fontos államügyet végez:
Trónutódot készül adni
A megürült utód-székhez.

Az eseményt lesik-várják
Orvosok és zsrnaliszták
S a parlament hódolattal
Szavaz újabb civilisztát.

Három dadát, hét pesztonkát
Hívtak be a tartalékba.
Be szeretnék születendő
Gyermekek lenni néha-néha! . . .

2.

Még nem is jött a világra:
S tündönek a bőlesek már is:
Altábornagy legyen-e ő,
Avagy kontra-admirális?

Mert tudni kell azt előre,
Hogy ha leszál majd a golya,
Gyalogsági, vagy tengerész
Uniformis lesz a pólya?

Tündönek az állambölesek,
Vitatkoznak éjjel-nappal,
Előbb békés, sima szóval,
Aztán heves indulattal.

— Hadd legyen csak tábornagy —
Ezt vitatja az egyik párt.
Admirális-pálcza mellett
Foglal állást a másik párt.

És föláll a nagy lármában
Szólásra egy öreg herceg.
— Jó uraim hallgassanak
Szavamra egy rövid perczet.

E kérdésben nem dönthet más
Csak Helén, a princípessa.
Előbb ő hadd nyilatkozzék,
Hogy fiu, vagy leány lessz-a?

Andorás.

Irodalom.

Az állatok világa. Brehm Alfréd nagy művének magyar kiadásából most jelent meg a 9-ik füzet. Ebben a füzetben az olvasó a félmajmok utolsó s talán legérdekesebb csoportjainak, a lóri-félék, az afrikai galagok, a pápaszemes maki s a madagaszkári vézna-ujju maki életének, ismereteink mai színvonalához mért ecsetelését találja. Ezzel véget ér a félmajmok tárgyalása s elkezdődik a derevérék csodás világának általános jellemzése. Ez az utóbbi rész is teljesen át van dolgozva s egészen új világításban mutatja be a bőregerek rejtélyes életét, amelyhez a magyar nép felfogásában is annyi tévhit, babona és varázslat üződik. A füzetet a megelőzőkhöz hasonlóan, Méhely Lajos, a magyar kiadás szerkesztője dolgozta át, tárgyának nagy szeretetével s a buvár-odaadó lelkiismeretességével. A mű a Légrády testvérek kiadásában jelenik meg. Egy füzet ára 80 fillér.

Lukács Béla öngyilkossága.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 8.

Magyarország volt kereskedelmi minisztere, a párisi kiállítás magyar osztályának kormánybiztosa Lukács Béla tegnap délután a Ferencz József hidról a Dunába ugrott. Mikorra ki tudták a hatalmas jégtömbök közül szabadítani, meghalt.

Halálának híre megdöbbentette az egész fővárost. A táviró gyorsan szét vitte azt az ország minden részébe, s mindenütt nagy részvétet keltett. Egy nagytudású, erősen magyar szellemű embert vesztettünk el benne ki a közélet ezer ágán munkálkodva közbecsülést vívott ki.

Öngyilkosságának okát még most homály fedi. Beszélnek nagyfokú idegességről, de sokkal valószínűbb, hogy az érekeny lelkű embert azon támadások kergették a halálba, melyek őt mint párisi kiállítási kormány biztost e fontos bizalmi állást érték.

Nem holgatjuk a szerencsétlen ember lelki motívumait. Mert minden egyes dolog kutatásánál az tör előtérbe, hogy a magyar nemzetet Lukács váratlan halálával nagy veszteség érte. Egyike volt ő azon keveseknek ki folytonos tevékenységre lévén hivatva a munkának és munkáért élt. Találjon megnyugvást a sir ólén.

A nagy megdöbbenést keltett öngyilkosság részletei a következők:

Lukács Béla ma bejött Pomáztól a fővárosba. Hogy egész nap hol volt, mit csinált arról talán csak maga adhatna számot. Délután négy órától fogva azonban már számot lehet róla adni. Attól a pillanattól fogva, mikor a halál torkába készült, addig, míg hideg holttestét a morgue márványasztalára helyezték, minden tanuk előtt történt hogy nagyobb részvéttel gondoljunk ennek a szerencsétlen embernek rettentő végére.

A pesti oldalról a budai oldal felé ment a halni készülő a hidon át. Ezt látta a közel álló rendőrszem. Azt is látta, mikor a Dunába ugrott. Nem merült el. Egy uszó jégtáblára zuhant és az vitte tovább. Jajveszékeltését sokan hallották, segítségért kiabált, közben a jégtábla uszott lefelé.

A partonállók kétségbeesetten kiabáltak:

— Tüzlőt kért! Tüzlőt kért!

Az embert, pedig vitte a jégtábla lefelé. A fej mindinkább alámerült a jégben magasan álló vízbe. Jól lehetett látni, hogy az öngyilkos féloldalt, egyik kezére támaszkodva uszik a táblával, fejének csak a tarkója látszik ki.

A közraktárak előtt őrt álló tüzlőt a holttest közeledtére azonnal telefonozott a IX. kerületi őrségre, hogy jöjjenek ki a mentőszerekkel, mert holttest uszik lefelé. Az őrség egy pillanat alatt ott volt a Duna partján kötelekkel, létrákkal, mentővekekkel. Csak csónak nem volt sehol. Pillér István őrparancsnok nyolcz emberével akart a mentés munkájához látni. Ha csónak van a közelben, kétségtelen, hogy Lukács Bélát élve huzzák ki a vízből. Végre leszaladtak a Boráros-kikötőhöz és ott találtak egy rozoga ladikot, melyen életveszedelmes volt a Dunára kimenni.

A parancsnok előszólitotta Tamás Péter és Serák Mihály tüzlőtökat és így szóló hozzájuk:

— Embert mentünk, ha kell életünk árán is.

A három bátor ember felült a rozoga ladikra, melybe szivárogni kezdett a víz. Szerencsére a csónak deszkaszúai csakhamar összedagadtak és ezzel az egyik veszedelmet kikerülték. A holttestet nehezen kerítették meg.

A parton már várta őket a többi tüzlőt. Ezek egy másik kötelet bocsátottak le azt a derekára kötötték és kihúzták a partra.

A tüzlőtöknek ezzel véget ért a teendő.

jük. A holttestet átadták a paron várakozó 1106. és 967. számú rendőröknek, kik aztán a főkapitányságot értesítették az esetről.

A rendőrség részéről Varjassy rendőrfogalmazó és dr. Várady rendőrorvos mentek ki a Duna partjára, hol a holttestet kiküldt. A rendőrtiszt volt az első, ki a holttestet agnoszkálta. Kiküldték a halott zsebeit és a bent talált tárgyakat, egy sárga bőrtárcsát, három darab tíz forintost, egy darab öt forintos, négy darab egykoronást, több nikkelpénzt, két fehér zsebkendőt L. B. monogrammal, egy zsebkést és egy mai keleti Pomázától Budapestre szóló vasuti jegyet bevitték a rendőrségre.

Öt állottak a holttest mellett a mentők is, nem volt rájuk szükség. A holttestet letakarták és két rendőr őrizte, míg a halottvivő kocsi meg nem érkezett, és Lukács Béla holttestét el nem vitte a törvényszéki orvosi intézetbe annyi sok élettragédia végső állomására . . .

NAPI HIREK.

— **A görög katolikus egyház sorsjátékot rendez.** A m. kir. pénzügyminiszter múlt év december hó 19-én 97079 sz. alatt kelt leiratában a debreczeni görög katolikus egyháznak templom és iskola építés céljaira sorsjáték rendezését engedélyezte. A miniszter által jóváhagyott tervzet szerint 50,000 darab sorsjegy lesz kibocsátva, melyeknek mindegyike 50 fillérért lesz megszerezhető. A nyereség tárgyak értékes arany és ezüst dolgok lesznek. A görög katolikus egyház elnöksége a napokban kapta meg a miniszteri engedélyt, s már megtette a lépéseket a sorsjegyek kibocsátása iránt.

— Nagy vasuti zsebtolvajlás.

A szolnoki rendőrség a debreczeni bünyügyi osztályhoz tegnap egy hosszú távirati értesítést küldött. A távirat azt tudatta, hogy vasárnap éjjel a Budapestre indult gyorsvonaton Fegyvernek és Újszász állomások között nagy zsebtolvajlás történt. Az este 7 órakor Budapestre indult gyorsvonatra szállott fel Sajtos Sándor hajdu bösztörményi sertés kereskedő. Pénteken hajtatott fel Bécsbe egy csapat sertést, s annak az ára 7000 korona volt betéve tárczájába. A vasuti kocsiiban, a hova felszállott, két ember ült. Egy elegáns uri ember és egy székes fővárosi rendőr, a ki törvényszéki tárgyalásra utazott Nagy-Károlyba. Sajtos beszédbe bocsátkozott uti társaival, s kellemesen töltötte velük az időt. Ugy tíz óra felé elálmosodott ő is, meg a rendőr is. Ledültek a kocsi párnáira, s nyugodtan aludtak. Mindketten csak akkor ébredtek már fel, a mikor a vonat Fegyverneken megállott. A két utas szét nézett. Az elegáns uti társ nem volt sehol. Sajtos csak úgy szokásból, minden gyanu nélkül megta pogatta zsebeit. Megdöbbenve vette észre, hogy zsebe ki van vágva, s tárczája eltűnt. Az elegáns uti társ ellopta. A zsebtolvajlás Újszász és Fegyvernek között történhetett, a mikor mindkét utas mélyen aludt. A mint a vonat Szolnokra ért, Sajtos azonnal jelentést tett a lopásról a rendőrségnek. Ugy a mint emlékezett rá, megadta a tolvaj személyleírását. A tolvajon különben hosszú drapp színű kabát, elegáns, sötét utcai öltözék volt. 40—45 év körüli ember, felkunkorított vörös bajusszal. A rendőr állítása szerint a főváros egyik ismert zsebtolvaja. Csakhogy ő is akkor vette már észre, a mikor hült helye volt. A távirat alapján a debreczeni rendőrség széleskörű nyomozást indított. Azonban nem valószínű, hogy a nagy szabású zsebtolvaj Debreczen felé vette útját. Inkább hihető, hogy a legközelebbi vonattal Újszász állomásról visszautazott Budapestre.

— **Egyháztanácsülés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbytériuma január 9-ikén Kiss Áron püspök és Simonffy Imre kettős elnökele alatt gyűlést tart. A gyűlés tárgysorozata a következő:

Jelentés arról, hogy az 1900. évi decz. hó 20. napján tartott gyűlés jegyzőkönyve decz. hó 24. napján hitelesített.

Az 1900. évi 1076. sz. végzéssel felkért küldöttség jelentése a gazd. gondnok 1899. évi számadásának felülvizsgálásáról.

Kovács József ügyvéd jelentése az ispotályi torony leégése miatt folytatott bünyvizsgálati ügy eredményéről.

A gazd. bizottság 1900. évi 1483. sz. végzése az iskolaszék hátrálékos számadásai tárgyában.

Az ösztöndíjosztó állandó bizottság jegyzőkönyve az 1900—1901. isk. év első felére eső ösztöndíjak kiosztásáról.

A gazd. bizottság 1900. évi 1483. sz. végzése az 1901. évi költségelőirányzatok betarjesztése tárgyában.

Hódy Béla levéltárnok jelentése Bán Eszter adománya tárgyában.

A központi bizottság jegyzőkönyve az 1900 decz. 27-én tartott presbyterválasztás eredményéről.

A főgymnasiunai tanárkar levele, hogy képviselője a presbyteriaiban Sinka Sándor igazgató lesz.

A fels. leányiskola tanárkarának végzése, hogy a tanárkar képviselőjévé Dóczy Gedeon választott meg.

— **A népszámláló biztosok figyelmébe.** A népszámláló biztosok felkéretnek, hogy a kiknél felesleges számláló lapok és házi gyűjtő ívek volnának, azokat a mai napon beszedni sziveskedjenek. Népszámlálási iroda.

— **Előfizetőinkhez.** Új év első napjától kezdve lapunk két kihordójának alkalmaztatása meg szűnt. A változás folytán a lap kihordásában némi zavar állott be. — Kérjük azon előfizetőinket a kik esetleg nem kaptak lapot, vagy nem rendesen kapják, tudásuk a kiadó hivatalal, a mely rögtön fog intézkedni.

— **Árverés a vasutnál.** Az államvasutak debreczeni állomásának főnöksége tudatja, hogy a vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u: m: bőrdöngők, táskák, kalapok esernyők, botok ruhák és fehérneműek stb. Debreczen állomás podgyász felvételi helyiségében 1901 évi január hó 11-én d. e. 9 óra. kezdődő nyilvános árverésen elfognak adani. A befolyó összeg a helybeli szegény alap javára fordítatik.

— **Vesztett kutya Hadházon.** Tóth Ambrus tanyáján — mint hadházi levelezőnk írja — két veszett eb garázdálkodott. Bálint Imre napszámot az arcán, Illés Lajos bérest pedig a kezefején marták meg. Csak nagy hajsza után sikerült a veszett ebeket agyonütni. A két súlyosan sérült embert orvosi megfigyelés alá helyezték.

— **Tolvaj szolgáló.** Bodor Károly vasuti hivatalnok két héttel ezelőtt észrevette, hogy szekrényéből egy értékes gyűrűje eltűnt. Miután minden keresés eredménytelennek bizonyult jelentést tett a rendőrségnek, mely csakhamar fel is fedezte a tolvajt Nagy Juliánna, Bodorék cselédjének személyében aki gyanus viselkedésével már régebben magára vonta a háziak gyanuját. A rendőr-

ség, miután a nyomozás Nagy Juliánáról kétségtelenül kiderítette, hogy a gyűrűt ellopta és adta el, — letartóztatta a leányt, aki azonban mindent tagad.

— **Meggyilkolt csizmadiá.** Szabó Lajos csizmadiát Szatmáron e hó 3-án a téglavető gödörben meggyilkolva találták. Mellkasában három lövés volt s a fején tátongó szurkos seb. Szabó Lajos az azelőtti este állítólag összeveszett a feleségével, a ki nem akart éjjeli szállást adni három dohány-csempésznek. Az asszony e miatt ott is hagyta a férjét és állítólag Kiss József házában töltötte az éjet. A vizsgálatot abban az irányban indították meg, hogy a három csempész ott hált-e a meggyilkoltnál.

— **Elkobozott értéktárgy.** A rendőrség bünyügyi osztálya tegnap letartóztatott egy nótórius csavargót. A mint megmotozták, egyik zsebében egy értékes aranygyűrűt találtak. A gyűrűben két betű és évszám van. Igazolt tulajdonosa átveheti Végh Gyula tb. főkapitánytól.

— **A radikális ifjak itélete.** A múlt év szeptemberében történt, hogy a radikális egyetemi ifjak pártja három vezérférfiát az egyetemről két félévre kitiltották. Wlassics kultuszminiszter, kihez az ifjak az itélet ellen felebbezték, az itéletet feloldotta és új vizsgálatot rendelt el. Az új vizsgálat — a Magyar Távirati Iroda értesülése szerint — dr. Bókay Árpád és dr. Balogh Jenő egyetemi tanárok által megejtetvén, — ponori Thewrewek Emil prorektor ma hirdette ki Weiller Ernő és Silberstein Ötvös Leó előtt a tanács új itéletét, melynek értelmében tanácsai megdorgálásban részesültek.

— **Egyéves önkéntesek öröme.** Az önkéntesek egyéves szolgálati idejének két derűs korszaka van. Az első mikor a fáradságon gyakorlati és unalmas iskolai kiképzés után áprilisban megkapja a címzetes káplári rangot, a két csillagot, meg a kardbojtot. Addig is mint közlegény szolgál, ami nem nagyon kellemes, még az önkéntesnek sem. Husvét előtt pedig nem volt rá eset, hogy valamely önkéntest előléptették volna, mivel a szabályzatok tiltották. Ezentul másképpen lesz. A hadügyminiszter a minap rendeletet bocsátott ki, melyben elrendeli, hogy mindazokat az egyéves önkénteseket, kik az első három hónapban kifogástalan magaviseletet tanúsítanak és különben is megfelelő haladást tettek már december végén örvezetőkkel léptesek elő.

— **Vörös kardpárbaj.** Hédervári László dr. a Kolozsvárt megjelenő »Ujság« szerkesztője, szombaton párbajt vívott egy Giurgiú János nevű román jogászzal nemzetiségi ügyből kifolyólag. A mérkőzés rendkívül mód heves volt. Támadóként Hédervári dr. lépett fel s néhány perc alatt a jogász nyolcz mély vágást kapott, melyeknek egyike alsó és felső ajkát teljesen átmetszette, míg egy másik koponyája felső részébe hatolt be. Giurgiút mint súlyosan sérültet szállították lakására, a hol most szorgosan ápolják. Hédervári dr. pár jelentéktelen karczolásal hagyta el a párbaj színhelyét.

— **Halálozások és születések az 1900 év decemberében.** A múlt hó halálozási és születési statisztikáját az anyakönyvvezetői hivatal a következőkben állította össze: meghalt 126 egyén (beleszámítva a 6 halvaszületettet) született: 198 egyén s így a december havi lélekszaporodás: 72. — Ez a statisztika mindenetre örvendetesnek mondható. tekintve a jelenkori átlagos szaporodás szomorú statisztikáját.

— **A kórlista mint hősszerelmes.** Három jogászygyerek találkozott az éjszaka egy fiatal kardalossal.

— **Ki vagy nyomornak embere?** — riadt rá az egyik.

— **Dalolj valamit nekünk!** — harsogja a másik.

— Táncozzolj a havon! — ordítja a harmadik.

A megtámadott kis kardalos mélységes embergyűlölettel méri végig a három ingó lábú duhaj ifjut.

— Ez sértés — kiált az egyik.

— Ezt megtoroljuk — harsogja a másik.

— Azonnal énekelni kell azt, hogy Maros vize folyik csendesen.

Most megszólal a kardalos.

— A Maros vize nem folyik sem csendesen, sem sebesen, mert befagyott. Aztán én nem is énekes, hanem hősszerelmes akarok lenni és már régen az lettem volna, ha Komjáthy fel tudná ismerni és meg tudná érteni a művészetem.

— Akkor szavaljon!!!

— Helyes. Halljuk a Ledőlt szobrot, — ordítja a másik kettő egyhangulag és égfelémelnek a kelepczébe került kardalos karját.

A kardalos pénzba vágódott és elkezdte szavalni:

Allt egy szobor magas hegy tetején

Olyan magas volt e hegy, hogy neki

A fellegek szolgáltak öv gyanánt,

S vállán pihent meg nyári délből a nap.

A mennydörgő hangra odasiettek a rendőrök, mire a kardalos úgy elszaladt, — mint a kengyelfutó. De az odaérkező rendőrök a három jókedvű urat megcsípték, a nevüket fölirták s följelentették őket a rendőrségnek.

— **Bepanaszolt király.** Lipót belga király a múlt nyáron a párisi kiállításon nagyon megszerette az automobilt sőt automobill oklevelet is szerzett mert enélkül Párisban senkinek sem szabad automobilt kormányoznia. Amikor aztán visszatért hazájába, ott is tovább üzte ezt a sportot, de a minap baja történt. Brüsszel közelében ugyanis elgázolt egy öreg urat, akinek szerencsére nem történt komolyabb baja. De az elgázolt ember nem hagyta annyiban a dolgot, hanem följelentette a királyt gyorshajtásért s mert olyan utat használt, ahol automobillal közlekedni nem lett volna szabad, Most kíváncsian várják, hogy vajjon az illetékes hatóság felelősségre vonja-e a királyt e kettős kihágásért.

— **Még két igazi negyvennyolczas** Ivánka Zsigmond érdekes sorokban emlékezett meg az 1847-iki pozsonyi országgyűlésnek máig is élő azon bajnokairól, kik a 43 as nemzeti főllendülés szereplő tényezői voltak. Ivánka azt írta, hogy az 1848-iki megyei követek már mind elhunytak, a városi követek közül pedig még csak Tóth Lőrincz, Szontagh Pál és Ivánka Zsigmond él. A 48 iki budai országgyűlés máig is élő követek közül pedig Ivánka szerint még kilenczen élnek. E cikkre vonatkozólag Joannovics György kijelenti, hogy az említett pozsonyi országgyűlésen ő is részt vett mint Temesvár követe:

A városi követek közül e szerint még négyen vagyunk életben, — írja Joannovics — nem hárman. Hát ugy van a dolog, hogy a 80-ik évbe járok. Az élet iskolája ez. Nem tudom, mikor lesz érettségi vizsgám, vagyis mikor hullok le, mint az érett gyümölcs? De ez idő szerint élek még: vivo, imo in senatum venio, t. i. az Akadémia a Szabai Liceum ülésére stb. Most ugyan sehol se vagyok látható, mert köhögök, náthás vagyok. No de majd elmúlik ez is.

A 1848-iki még életben levő képviselőknek névsorából pedig kimaradt Fekete Lajos volt somogy megyei csurgói képviselő.

— **Reformok a sökereskedelemben.** Az egész nagy közönséget és pedig a fogyasztókat ép úgy, mint a kereskedőket egyaránt igen élénken érdekli az a reform melyet a kormány a sökereskedelemben legújabbán életbeléptetett. A reform lényege abból áll, hogy a söbeszerzés terén az eddigi bonyodalmas és nehézségek helyett lehetővé válik könnyű és gyors eljárás, Lukács László pénzügyminiszter akként vitte keresztül ezt a

reformot, hogy a sójövődék vezérügynökségét reá bízta a «Magyar Kereskedelmi Résztársaság» budapesti cégére, a mely most már ezen a téren is rendelkezésére áll a hazai kereskedelemnek és gondoskodni tartozik arról, hogy a kereskedők kiszolgálása könnyű üzleti alapon menjen végbe, az ipartelepek pedig előnyösen kapják meg az olcsó iparsót. E reform után remélhető, hogy az e téren való régi panaszok megszűnnek, a mi a sótoqyasztás általános növelése szempontjából is igen kedvező lehet.

— **Napirend.** Szerda jan. 9. *Protestáns:* V. kereszt rón kátholikus: qör. kátholikus: Dániel Antia (decz. 16.) zsidó: 23. Sáb Mihez.

Főiskolai nyilvános olvasó nyitva hétfőn szerdán és szombaton délután 3 órától 6-ig. — *Anyakönyvtár* zárva. *Városi könyvtár* zárva. — *Vármegyei levéltár* nyitva egész nap. — *Főiskolai levéltár* nyitva. — *Képgyűjtemény* az anyakönyvtárban zárva. — *Csokonai szoba* a kereskedelmi akadémián zárva. — *Ásványtár* a főiskolán nyitva vasárnap. — *Allattani muzeum.* a főiskolán vasárnap nyitva. — *Városi tornakör* nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután. — *Füvészkert* a gazdasági tanintézetnél nyitva. — *Czellővőszet* minden vasárnap a nagyerdőn.

Vásárok: B-Ujváros minden szerdán heti v. Csöge: pénteken heti, Debreczen kedd és szombaton heti v. — Földes szerdán heti v. H-Böszörmény H-Dorogh, csütörtök h. v., H-Hadház heti v. csütörtök, H-Nánás heti v. szerda, H-Szoboszló, h. v. hétfő H. V. Pérez, nov. Katalin, h. v. hétfő, H-Téglás h. v. csüt. Tetétlen h. v. hétfőn állat felhajtással.

Színház.

MUSOR:

Szerdán, január 9-én, bérlet 84-ik szám »C« — másodsor: A t é k o z l ó a p a.

Csütörtökön, január 10-én, bérlet 85-ik szám »A« — ujdonságul először: A v i c e a d m i r á l i s. Operat. 3 felvonásban. Zenejét szerzette: Müllöcker Károly. Fordították: Makai Emil és Kövesi Albert.

Pénteken, január 11-én, bérlet 86-ik szám »B« — másodsor: A v i c e a d m i r á l i s.

Szombaton, január 12-én, bérlet 87-ik szám »C« — harmadsor: A v i c e a d m i r á l i s.

Tékozló apa.

(Vigjáték 5 felvonásban írta Dumas Sándor. Először adták a debreczeni színházban 1901 január 7-ikén.)

A Nemzeti Színház nagy tudású zsenialis direktora mikor átvette az ország első műia tétének vezetését új levegőt vitt magával a vén falak közé. Ezt az új levegőt szívesen vették még azok a tagok is — a kik művésze tük hatalmánál fogva jogosan kérhették, ki az a Beöthy László a ki ezután beannünket vezetni fog?

Az új korszak egyik első ujdonsága volt Dumas Tékozló apája melyet Páris és Európa nagy színházai már rég színre hoztak. A darab sikert aratott, nálunk azonban hamarosan lekerült a másorról, s megkezdte vidéki vándorutját. A harmadik vagy negyedik állomás után azután eljutott Debreczenbe is, Sikert nemaratott vele Beöthy, de színrehozatalával elérulta jó izlését. Nálunk sem volt zajos hatása de azért elismárással adózzunk Komjáthynek, hogy ezt a minden tekintetben érdekes dolgot bemutatta a mi közönségünknek is. Rövid meséje különben ez.

Rivonnieres Fernand gróf (Pataky) két évi házasság után özvegyen maradt. Korán elhalt ifju nejét — ki után egy egyéves fi-

acskája marad — rajongva szerette ugyan, de a gyászév letelte után mégis beleveti magát a párisi élet élve közé. Nem nőszül meg de vidáman él s történetünk — a darab — kezdetén már 50 éves, amidőn vagyonának nagyrészét elköltötte. Fia André (Ódry Árpád) atyjának megrongált anyagi viszonyait rendezni s meg is akarja házasítani az öreget. E célból kiszemelte Godefroiné asszonyt (Kiss Irén) egy igen gazdag, de polgári származású nőt. Az öreg gróf azonban egy — szintén dús gazdag — fiatal leányt, fiának egykori játszótársát akarja elvenni. El is mennek Dieppe-be, hogy a fiu megkérje atyja számára Helént (T. Halmi Margit) nagynénjétől. Helén és Andrée azonban megszeretik egymást, aminek a vége, hogy Helént André veszi feleségül. Az öreg gróf ekkor Albertie (K. Závodszy Teréz) egy kokott karjai közé veti magát s mikor az ifju házaspár nászutjából hazatér, az egymást gyöngéden szerető apa és fiu között beáll a meghasonlás. Az öreg azonban végre is észre tér, s miután fia helyett — annak tudtán kívül — megverekszik s ellenét összeszabdalja, kibékülnek.

Elmondhatjuk, hogy a tegnapi előadás egyike volt a legjobbknak, melyeket a debreczeni színpadon láttunk. Ugy az összejáték, mint a rendezés kifogástalan volt; meglátszott, hogy színészeink ambícióval és tehetségük legjavával igyekeztek diadalra juttatni Dumas remekét. Pataky, mint de Rivonnieres leszámítva némi modorosságot, igen jó volt egy-egy jelenetben pedig a hol az örökifju bonvivant bonhomiját kellett ábrázolnia megkapóan természetes és ép ezért kiváló jó volt. A tegnapi estét legszebb sikerei közé számíthatja. Ódry tegnapi debüt-jével fényesen beigazolta azokat a reményeket, melyeket tehetségéhez fűztünk, bárha a negyedik felvonásban nem találta el az igazi hangot; nagyon is rideg volt. Tanayné és Komjáthy-nét dicsérni felesleges dolog. Szathmáry kis szerepében talán épen tulzása miatt, —nem tudott érvényre jutni. A kisebb szerepekben Breznay, Tanay, Kiss Irén, Bartha jeleskedtek. Péchy szörnyűségesen merov és színtelen volt.

* **Ki lesz a győri színházgazdátó?** A debreczeni származású Békés Gyula tudvalevőleg lemondott a győri színház igazgatóságáról. — Utóda mint a Győri Hirlapban olvassuk Balla Kálmán, a nagyváradi színház kedvelt bonvivant színésze lesz. Balla helyét a jövő szezonban Tanay Frigyes fogja beöltöztetni Nagyváradon.

Mulatságok.

Mulatságok sorrendje.

Január 12. Jótékony nőegylet bálja. Bika
Január 16. Gazdászbal. Bika.
Január 17. Függetlenségi Kör bálja. Bika.
Január 26. Hentes és mészáros ifjak bálja a Bikában.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

— Esti zárlat. —

Buza 1901. áprilisre	7.58
» 1901. októberre	7.69
Rozs 1901. áprilisre	7.37
Zab 1901. áprilisre	5.97
Tengeri 1901. májusra	4.01

Amerika $\frac{3}{4}$ czenttel, Berlin $\frac{1}{2}$ márkával,
Liverpool $\frac{1}{2}$ pennyvel olcsóbb.

Irányzat: szilárd.

A monakói hercegné regénye.

Budapest, jan. 7.

Már néhány napja, hogy megirtuk, hogy a monakói fejedelem elvált a nejétől. Ezt a hírünket most megerősítik. A Riviera idei szezonja ekként egyik nap ünnepegyével lesz szegényebb. Máskor mindig nagy czere móniák között ment végbe a fejedelmi pár bevonulása, a monegaspu-ok beszédeket intéztek uralkodójukhoz, a ki azokra meghatottan válaszolt. Hogy mi a válás oka? Maga a herceg sejtette egy kijelentésével, mondván:

— Én csak a tudománynak élek, feleségem pedig a művészeteknek hódol.

Ezenközben megjelent a harmadik szereplő. A fejedelemné Londonban ismerkedett meg vele, egy five o'clock teánál. Néhány dalt énekelt és azok hangja eljutott a fejedelemné szívéhez. De Laza, így hívják a hódítót, erős, szélesvállu férfi, fekete haja van és művészies fejének két ábrándozó szem legszebb ékessége. A bölcs portugál csakhamar megismerkedett a helyzettel és azontul annyit beszélt a fejedelemnének művészi hajlamairól, hogy valósággal hipnotizálta.

Mindenütt jelen volt, a hol a fejedelemné és a mikor hazautazott Monakóba, vele ment De Laza is. Ott lakott a vár egy külön traktusában és éppenséggel nem zavartatta magát a fejedelem jelenlétével; ott evett a családi asztalnál, zongorázott és énekelt a fejedelemnével és elkísérte sétáira. A fejedelem mindezzel nem törődött, nem élt csak tudományának. A monakóiak valósággal imádják Albert fejedelmet.

— Il est un savant! — mondják róla és a világ egyik legokosabb emberének tartják. És mialatt a fejedelem dolgozószobájában kereste boldogságát, neje minden este megjelent a színházban; természetesen De Laza ur ilyenkor sohasem hiányzott oldala mellől. És hogy nagyon feltűnő a dolog a világ előtt még se legyen, hát a fejedelemné, kinevezette De Lazát a montekarlói színház intendánsának havi 25.000 frank fizetéssel. De nemcsak a színházi előadásokon, hanem a próbákon is hűségesen megjelent a fejedelemné, szerelmes tekinteteket váltva örökösen De Lazával. A ki csak el akart érnivalamit, De Laza közelébe igyekezett férközni; mikor operáit Montekarlóban előadták, üdvözlőbeszédeket intéztek hozzá, megajándékozták babér- és ezüstkoszorúkkal stb. stb. Pedig sem az »Amy Robsart«, sem a »Messalina« — így hívják az operáit — nem voltak valami híres alkotások. Hogy a fejedelemné De Lazát művészetéért, nagy ábrándos szeméért szerette meg, az még nincs eldöntve. De mellékes is. Tény, hogy lassankint alaposan kompromittálta a fejedelmet és a válás elkerülhetlenné lett. És éppenséggel nem valószínű, hogy a Richelien hercegnéből lett monakói fejedelemné, mint De Laza asszony fogja befejezni ezt a szerelmi regényét.

Kölnöfélek.

Egy ifju aggastyán. Legouvé Ernőt, a híres író, a ki most töltötte be 91 ik évét, a napokban meginterviewolták életmódjára vonatkozólag és ő a következőket mondta:

— Én a következő sajátos mondást állapítottam meg a magam életmódjára nézve „64 gramm bölcsesség és 35 gramm bátorság“. Ernek a kettőnek a keveréke az az életelixir a mely engem 94 évig föntartott. Más szóval: az életben nem kell éppen nagyon bölcsnek de nem is kell túlságos merésznek lenni, hanem a kettő közt a középutat kell választani. Az én életmódom nagyon szabályszerű. Tizenegy órákor fekszem és reggel hétkor kelek. Nem valami nagyon jól alszom; az éjjeleim nagyon sokszor nyugtalanok. Ellenben kitűnő élvégym van. Bort csak keveset és néha egy-egy pohárka likört iszom, a do hányzással, a mit valamikor nagyon szerettem, már régen fölthagytam.

A mi azonban az egészségemet föntartja az a sok séta és vivás. Naponkint két óráig járkálok és még ma is kilenczvennégy évem dacára mindennap szoktam vivni. Ismétlem: mindennap. A vivás nagyon megerősítette a k arcmat és mellkasmat. Még ma is olyan egyenesen állok oda, mint egy fiatal ember. Az évek nem görbítették meg a hátamat. Még mindig erősen, olvashatóan írok. Olvasni azonban szemüveg nélkül nem tudok; hal lásom is nagyon meggyengült.

E mellett a gondolkodásom ép maradt és igazán mondhatom: szellemi képességeim is. Pontosan látogatom az Akadémia üléseit. Időről időre írok még cikkekkel egy lap számára. Így hát mint újságíró is meg tudnám keresni a kenyeremet.

Roseberry és Pitt. Roseberry volt angol miniszterelnök, a ki ujabbán kizárólag az udonra adta magát, érdekesen jellemzi egyik művében volt elődjét, Pittet.

„Pitt — ugymond — elvi ellensége volt a házasságnak. Éppen olyan abszurdum lett volna őt házasságnak elképzelni, mint a pópát. A jó borokat azonban annál jobban szerette, különösen a papokét. De nem is csele, mert az ő idejében az angol klórius sokkal jobban ügyelt a pinczére, mint az egyházra. A totyk azt állították, hogy Pitt hazafiúi elkeseredésében halt meg, de a wighok azt erősítették, hogy a bor okozta halálát. Az előbbiek szerint Pittnek ezek voltak utolsó szavai:

— Óh hazám! Mennyire szeretlek!

A wighok ellenben határozottan azt beszéltek, hogy Pitt ezekkel a szavakkal bucsuzott el az élettől:

— Oh, bár csak még egyszer disznó pěstétomot ehetnék!

A mi Roseberryt illeti, azt beszélük róla, hogy mikor egyszer eltoni diák korában hazatért atyjának daimeny-i kastélyába, így szólt:

— Leghőbb vágyam a mit elérni óhajtok, hogy miniszterelnök legyek és hogy meg nyerjem a derbyt.

Mind a két vágya beteljesült, még pedig különös módon. t. i. ő volt az első miniszterelnök, a ki derbyt nyert.

Jótevény színészek. Mikor az idősebb Coguelin a színész egyesület elnöke lett, ellen ségei — a kiktől sikerei és isteni gorombasága következtében szép gyűjteményre tett szert — leplezetlen iróniával mondták:

— Na, meglátjuk, mit tud „Ő“!

És meg is látták; alaposan kihasználva a Waldeck Rousseau-val való barátságos összeköttetését, — a ki ügyvédje volt Coguelin

nak Mikor egyszer a „Comédie Française“-val szembeu fenálló kötelezettségeit nem akarta teljesíteni — kiváló művészenegedélyt kapott egy Milliós sorsjáték rendezésére.

A sorsjáték ezéja az volt, hogy segítse nek a szegény öreg színészeket, a kik életük egész nyarán, de még azontul is játszottak, énekeltek s most, a mikor szépségük és hangjuk már oda van, a csontjaik meg gyengék és fáradtak, nyomoruság az osztályrészük. Egy millió! Szép kis összeg és szép ajándék, a mely az idősebb Coguelin nak köszönhető. De van része benne az ifjabb Coguelin nak is. A „Comédie Française“nak ez a kiváló művésze is nagyon derék ember s most eget és földet megmozgat, hogy a bátyja sorsjátékának jegyei elfogyjanak.

Egyszer látták a „Rue Saint Honore“ czirkusz istállójában, a mint istállómesternek öltözve felszólította a községet, hogy vegyenek Tombola jegyeket, a melyeket a czirkusz lovarnók a tiz percnyi szünet alatt árúsíthatták. A bevétel nagyon szép volt, több mint 20000 frank. Egy másik színész még eredetileb módon árúsítja a jegyeket:

Öltözéjében a fölvonásközők alatt a legelőkelőbb személyiségek találkoznak; a mikor a csengettyű megszólal s a látogatók szívélyesen bucsognak a művésztől, eléjük tart egy kis kék jegyet s megvesztegető mosolylyal mondja:

— A velem való társalgásnak 20 frank az ára, tessék a nyugta.

Természetesen mindenki szívesen fizet. Említésre méltó az a csinos művész is, a ki a kuliszák mögött meghagyja csókolni a vállait annak, a ki őt sorsjegyet vesz tőle.

Mark Twain Kína civilizációjáról. Amerikában egész sereg kiváló egyéniséget interviewoltak meg, hogy mit várnak az új év századtól. Mark Twain válaszában a kínai eseményekről beszél és — rendes szokása szerint — teljesen leplezetlenül kimondja a maga véleményét. Nézeteinek ezt a címet adta:

CSARNOK.

A rubinok.

Irta: Abonyi Árpád.

Ma megint nagyon ideges ő nagysága. Semmivel sincs megelégedve; — bosszusantürelmedenül dobálja össze vissza a kis szalonnaszalaton heverő fényképeket s minden két perczben az órára néz. Fél hét. Lenn már várja a kocsit hogy a színházhoz vigye s az a kire vár, még mindig nem jön. Bizonyos hogy elkésik.

— Rozál! — kiáltja ingerülten.

A besiető eselédleányka nem tudja, hogy miért olyan haragos az ő szép nagysága, a kinél szebbet bizony még az Estók bácsi tündérmeséi sem ismernek odahaza az ő drága falujában.

— Hány órákor volt itt tegnap a méltóságos ur?

— Estefelől jöve, . . .

— Meg volt gyújtva a lámpa?

— Igenis, meg.

— Sokáig volt itt?

— A míg a nagysága hazajött.

— Beszélgetett veled?

— Igenis, beszélgete.

— Tolakodó volt?

— Tessék . . . instálom?

A hölgy türelmetlenül intott. Ezek a falusi libák! Bizonyos, hogy nem érti a kérdést.

— Azt kérdelem, hogy megakart-e csókolni, vagy nem?

— Jézuskám! Dehogyan is akart...

— Szerencsésje! — mormogta a hölgy majd gyorsan rászólt a leányra: Köpenyt, keztűt, kalapot, Rozál! Nem ezt a kalapot. az délelőtt is a fejemen volt. Frissen, frissen. Ez ilyen helyes kis leány úgy mozogjon, mint a villám. Tizenegy órakor hazajövök. A méltóságos urnak mond meg, ha ide jön, hogy jöjjön utánam a színházhoz. Adieu!... Ne eressz be senkit, a míg nem vagyok itthon különben nagyon megharagszom. Ha a méltóságos ur meg találja kérdezni, hogy miért nem nyitod ki neki az ajtót, mond meg, hogy én így parancsoltam. Ebből eleget érthet...

— Igenis, megmondom.

— Pá!

Ö nagysága megsimogatta a leány arcát az arczokáját és kocsijához sietett.

— A színházhoz!

A leány megvárta, míg a kocsis elrobogott, azután fölment az emeletre s odafenn nagy gondal bezárta az ajtót. Ide ugyan be nem jön senki. A fészek üres; a ki a nagyságát keresi, az menjen a színházhoz, ott megtalálja. Nagyobb bizonyosság okáért két szer is megpróbálta a kilincset, mert az valami roppant nagy baj lenne, ha valaki mégis csak bejönne a szőnyeges, illatos lakásba, ebbe a tündöklő paradicsomba, a melynek ajtaját minap oly gorombán csepta be a méltóságos ur... Ki tudja, miért... Jaj, ha ma is el találna jönni... Nem, nem! A világ minden kincséért sem eresztené be. Mind kérhetné reggelig, pedig olyan szépen tud kérni... A nyitott ajtó bajt hoz az emberre. Emlékszik ám, micsoda szidást kapott odahaza, Barátoson, az édes anyjától, ha véletlenül elfelejtette bezárni a tyukolat s aztán reggelre olyan szépen megfojtotta valamely semmirevaló róka a kendermagos tyukot mint a pinty!

Itt, ebben a szörnyűséges vagy városban nem jár a róka és mégis be kell zárni az ajtót.

A leány odament a porcelán kályhához leült a szőnyegre s rárakott néhány hasábot a tüzre. Fújta is nagy igyekezettel, hogy égjen a közben sóhajtozott.

— Haj, haj... Mi rossz egy fa ez a városi, ezek meg...

Már mint a városiak. Bár jó lenne, ha ő is éppen olyan ügyes és szemfüles leány tudna lenni, mint ezek a városiak.

— Be nehezen kap lángra, a isten ajtaját...

(Folyt. köv.)

„ELITE“ fényvirda

Debreczen, Piacz-u. 81.

Bankpalotával szemben.

Ujjonnan berendezett, a mai kor technika legmagasabb vívmányaiival.

Gyönyörű képek!
Méltányos árak!

Vasuti menetrend

Érvényes 1900. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat		Erkezik	
P.-Ladány*	12.—	déli	Vegyesvonat	1.28	délután
P.-Ladány	7.10	este	Személyvonat	8.40	este
Budapest	9.01	délelőtt	Gyorsvonat	1.5	délután
Budapest	12.36	délután	Személyvonat	8.1	este
Budapest	10.27	éjjel	Személyvonat	5.5	reggel
Budapest	4.16	délután	Gyorsvonat	9.40	este
Debreczen—M.-Sziget					
Királyhaza	5.22	reggel	Személyvonat	2.08	délután
M.-Sziget	2.56	reggel	Személyvonat	9.50	délelőtt
M.-Sziget	3.56	délután	Személyvonat	10.50	éjjel
Szatmár-Németi.	12.17	délután	Gyorsvonat	4.56	délután
Szatmár-Németi.	7.58	este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel
Szatmár-Németi.	6.46	este	Gyorsvonat	8.50	este
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22	reggel	Személyvonat	11.24	délelőtt
Szerencs	4.01	délután	"	7.03	este
Szerencs	6.58	este	"	10.43	éjjel
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42	reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt
Tisza-Füred	4.21	délután	"	7.56	este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	8.35	reggel	Vegyesvonat	10.43	délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.31	délután	"	6.18	délután
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28	reggel	Vegyesvonat	9.17	délelőtt
H.-Nánásig	4.06	délután	"	7.29	este
H.-Nánásig	11.20	déli	"	1.18	délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat		Indul	
P.-Ladány	7.41	reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel
P.-Ladány	5.14	reggel	Személyvonat	4.06	reggel
Budapest	3.36	délután	Személyvonat	9.15	délelőtt
Budapest	6.26	este	Gyorsvonat	1.55	délután
Budapest	2.33	éjjel	Személyvonat	7.05	este
Budapest	11.44	délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi.	8.46	reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel
Szatmár-Németi.	7.51	reggel	Személyvonat	3.45	reggel
M.-Sziget.	12.16	délután	Személyvonat	6.—	reggel
Szatmár-Németi.	6.45	este	Személyvonat	2.47	délután
M.-Sziget	3.55	délután	Gyorsvonat	11.30	délelőtt
M.-Sziget	10.12	éjjel	Személyvonat	3.39	délután
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07	reggel	Személyvonat	5.—	reggel
Szerencs	12.07	délután	Személyvonat	9.03	délelőtt
Szerencs	7.53	este	Személyvonat	5.10	délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18	reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel
N.-Léta—Vértes	3.13	délután	"	1.05	délután
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17	reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel
Tisza-Lök	6.35	este	"	2.35	délután
H.-Nánás	3.80	délután	"	1.30	délután
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.—	reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel
Füzes-Abony	5.45	délután	"	11.35	délelőtt

